

Rozhodnutí Vyššího vojenského soudu ze dne 23.06.1961, sp. zn. To 51/61, ECLI:CZ:VVS:1961:TO.51.1961.1

Číslo: 54/1961

Právní věta: Opakování trestné činnosti téhož druhu po dobu několika roků pro níž byl obžalovaný již dvakrát pravomocně odsouzen, jeho protispolečenský postoj vyplývající z dalších trestných činů a kázeňských provinění, pro něž byl trestán, a jeho odmítavý postoj k jakémukoliv výchovnému působení, charakterizují osobu pachatele jako zvláště nebezpečného recidivistu. Proti takovým pachatelům je soud povinen použít přísnějších nepodmíněných trestů.

Soud: Vyšší vojenský soud

Datum rozhodnutí: 23.06.1961

Spisová značka: To 51/61

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Opakování trestného činu, Pokračování v trestném činu, Přestupky, Recidiva, Trest

Předpisy: 86/1950 Sb. § 17

§ 171

§ 19

§ 195

§ 22

§ 222

§ 239

§ 244

§ 247 88/1950 Sb. § 35a 64/1956 Sb. § 239

§ 263

§ 264

§ 270

§ 281

§ 318

§ 51

§ 75

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 54/1961 sb. rozh.

Opakování trestné činnosti téhož druhu po dobu několika roků pro níž byl obžalovaný již dvakrát pravomocně odsouzen, jeho protispolečenský postoj vyplývající z dalších trestných činů a kázeňských provinění, pro něž byl trestán, a jeho odmítavý postoj k jakémukoliv výchovnému působení, charakterizují osobu pachatele jako zvláště nebezpečného recidivistu.

Proti takovým pachatelům je soud povinen použít přísnějších nepodmíněných trestů.

(Rozhodnutí vyššího vojenského soudu z 23. června 1961, To 51/61)

Obžalovaný, ač je mu 21 roků, byl již třikrát pravomocně odsouzen, z toho dvakrát pro dílem dokonané, dílem nedokonané několikanásobné krádeže motorových vozidel. Z výkonu trestu 18 (osmnácti) měsíců byl po odpykání téměř 1 roku odnětí svobody podmíněně propuštěn se zkušební dobou 3 roků. Obžalovaný ač nastoupil zák. vojenskou službu, dopustil se znovu téže trestné činnosti.

Vojenský obvodový soud uznal obžalovaného vinným trestným činem krádeže podle § 247, odst. 1 tr. zák., ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 222, odst. 1 tr. zák. a přestupkem proti ochraně silničního provozu podle § 144, odst. 1 písm. c) tr. zák. spr. a odsoudil ho k úhrnnému trestu odnětí svobody na 2 (dva) roky nepodmíněně a podle § 51, odst. 2 písm. a) odst. 3 tr. zák. vyslovil na tři roky zákaz řízení motorových vozidel. Podle § 244 tr. ř. byla vyslovena povinnost, aby rukou společnou a nerozdílnou se spoluobžalovaným nahradil škody způsobené trestnou činností.

Uvedených trestných činů se obžalovaný dopustil tím, že společně s vojínem v záloze F. v době výkonu vojenské služby u vojenské jednotky v několika případech odcizovali motorová vozidla za tím účelem, aby jich používali k jízdě na různá místa od své součásti, nebo zpět a bez dalšího je s určitým poškozením ponechali na různých místech; tak odcizili společně dne 21. srpna 1960 osobní automobil, který byl soukromým majetkem občana J. a po použití jej zanechali opuštěný v Dobříši.

Dne 16. října 1960 odcizili oba motocykl, patřící občanu K. v Dobříši, poškozený jej zanechali na silnici v blízkosti Prahy.

Dne 17. října 1960 se zmocnili soukromého osobního automobilu, patřícího občanu M. a poškozený jej zanechali u silnice v Dobříši.

V přesně nezjištěné době v říjnu 1960 odcizili soukromý motocykl ve Staré Huti ze dvora domu a po jeho použití jej zavezli na původní místo.

Obžalovaný sám dále dne 28. 8. 1960 jako řidič motocyklu, aniž měl povolení k řízení vozidla, řídil vozidlo tak neopatrně, že narazil na chodce B. a způsobil mu těžké zranění a současně způsobil i zranění lehčího rázu spolujezdkyni N. a v době od 21. srpna 1960 do října 1960 při shora uvedených jízdách, řídil uvedená motorová vozidla po veřejných silnicích, bez předepsaného řidičského průkazu.

Vyšší vojenský soud odvolání otce obžalovaného podle § 281 tr. ř. zamítl.

Z odůvodnění:

Obžalovaný se po vyhlášení rozsudku vzdal opravných prostředků, avšak jeho otec podal v zákonné lhůtě odvolání proti uvedenému rozsudku do výroku o trestu. Prohlášení obžalovaného o vzdání se odvolání po vyhlášení rozsudku ve smyslu § 266 tr. ř. však nevylučuje, aby v zákonné lhůtě ve smyslu § 263, odst. 2, § 264, odst. 3 tr. ř., tj. do 8 (osmi) dnů od vyhlášení rozsudku, podala ve prospěch obžalovaného oprávněná osoba odvolání, které je odvolací soud povinen projednat, pokud obžalovaný výslovně neprohlásí, že s podaným odvoláním nesouhlasí. Vyjádření nesouhlasu je nerozhodné pouze, když podá odvolání prokurátor (§ 264, odst. 2, poslední věta tr. ř.) nebo podají-li odvolání oprávněně

osoby ve prospěch mladistvého (§ 318 tr. ř.). V souzeném případě neměl obžalovaný proti odvolání námitek, proto odvolací soud z podnětu odvolání celou trestní věc přezkoumal. Ježto nebylo důvodů k zamítnutí odvolání v neveřejném zasedání podle § 270 tr. ř., přezkoumal odvolací soud správnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž by mohl odvolatel podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku – neshledal však v žádném směru pochybení, které by bylo v neprospěch obžalovaného.

Soud první stolice správně zjistil skutkový stav na základě doznání obou obžalovaných, z výpovědí svědků a listinných důkazů obsažených ve spisech a zjištěné jednání podřadil pod příslušná ustanovení zákona. Vzhledem k následkům zranění, způsobeného poškozenému B., podloženému lékařským nálezem OÚNZ Příbram (č. 1, 17), z něhož plyne, že léčení potrvá asi 6-8 měsíců, správně posoudil toto jednání obžalovaného jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 222, odst. 1 tr. zák. Právě tak správně podřadil řízení motorových vozidel bez řidičského oprávnění po veřejných silnicích pod ustanovení § 144, odst. 1 tr. zák. spr.

Nalézací soud však pochybil ve prospěch obžalovaného, když soustavně krádeže motorových vozidel podřadil pouze pod ustanovení odst. 1, § 247 tr. zák., přehlížeje při tom, že obžalovaný je pro tento druh trestné činnosti souzen před soudem již po třetí a že ani předchozí odsouzení, ani podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nevedly k jeho nápravě. Z uvedených skutečností plyne závěr, že obžalovaný přes veškeré výchovné působení se opětovně dopouští krádeží motorových vozidel a proto je nutno ho považovat za zvlášť nebezpečného recidivistu.

Nalézací soud měl, při dodržení všech procesních předpisů (§ 239 tr. ř.) posoudit tuto trestnou činnost obžalovaného jako krádež, spáchanou za okolností zvláště přitěžujících, tedy podle § 247 odst. 1, 2 písm. d) tr. zák.

Obžalovaný pochází z dělnické rodiny, byl však od svého mládí při výchově v rodině zanedbáván. Přesto, že byl již v době školní docházky napomínán trestní komisí MNV a postihován zhoršenou známkou z chování, nezajistili rodiče jeho řádnou výchovu. V důsledku toho byl obžalovaný později pro různé přestupky trestán a záhy po dovršení 15 roků byl již soudně trestán pro trestný čin krádeže dílem dokonáný, dílem nedokonáný proto, že od září 1955 do 8. listopadu 1956 v nočních hodinách odcizil, případně se pokusil o odcizení motorových vozidel ve společnosti s dalšími spolupachateli. Tato trestná činnost podle pravomocného rozsudku lidového soudu v Mladé Boleslavi z 30. 11. 1956 spočívala v tom, že 27. 10. a 30. 10. 1956 odcizil s dalšími spolupachateli a poškodil dvě auta, v listopadu se pokusili odcizit další dvě auta, odcizili tři motocykly a další tři auta, z nichž auto odcizené 8. 11. 1956 poškodili po havárii. Za to byl poprvé odsouzen na čtyři měsíce odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu tří roků. Tento trest mu byl v důsledku amnestie presidenta republiky z 1. 12. 1957 prominut.

Pravomocným rozsudkem téhož soudu z 26. 6. 1958 sp. zn. T 113/58 byl odsouzen proto, že dne 19. 3. 1958 v Mladé Boleslavi ve sporu udeřil A. do tváře, který upadl na zem, rozrazil si hlavu a utrpěl slabý otřes mozku, čímž mu způsobil pracovní neschopnost po dobu čtyř týdnů. Za to mu byl uložen podle § 29 odst. 1 tr. zák. trest nápravného opatření na dobu šesti měsíců, přičemž patnáct procent z jeho platu propadlo ve prospěch státu.

Po třetí byl obžalovaný odsouzen opět lidovým soudem v Mladé Boleslavi 16. 1. 1959 pro čtyři trestné činy a to trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 2 písm. d) tr. zák., trestný čin pohlavního zneužití podle § 239 odst. 1 tr. zák., trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 písm. b) tr. zák. a trestný čin ohrožení provozu obecně prospěšných zařízení podle § 195 tr. zák. a přestupek ochrany silničního provozu podle § 144 odst. 1 písm. c) tr. zák. spr.

Za to mu byl uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, z něhož byl po odpykání

téměř jednoho roku dne 11. 11. 1959 propuštěn s podmínkou, že se po dobu tří roků bude řádně chovat a v této době podle svých sil nahradí způsobenou škodu.

Obžalovaný nejen že po podmíněném propuštění nevedl řádný život pracujícího člověka, ale svůj protispolečenský postoj projevil záhy po nástupu do základní vojenské služby, kterou nastoupil dne 3. ledna 1960. O záporném postoji obžalovaného k dodržování pravidel socialistického soužití svědčí obsah služebně politické charakteristiky i opis záznamu o trestech a odměnách. Z těchto listin vzal již vojenský obvodový soud v úvahu jejich podstatný obsah, který také správně reprodukoval v odůvodnění svého rozsudku, lze proto na ně odkázat. Z připojených spisů a uvedených listin vyplývá, že byly vyčerpány všechny možnosti výchovného působení na obžalovaného, s nimiž bylo započato již od jeho mládí a v nichž bylo pokračováno i v průběhu základní vojenské služby. S obžalovaným byly prováděny pohovory v kolektivu, před velitelem, před prokurátorem, bylo použito především výchovných kázeňských trestů, obžalovaný byl zprvu trestán tresty, v nichž převažuje stránka výchovná, byl podmíněně propuštěn a tím mu byla poskytnuta možnost, aby se napravil a pochopil nutnost dodržování pravidel socialistické morálky a našich zákonů. Obžalovaný, jak o tom svědčí souzený případ, však zaujal negativní postoj vůči společnosti a projevil se jako člověk, kterého je nutno izolovat od řádných občanů a ve výkonu trestu odnětí svobody důrazněji na něho působit, aby se oprostil od svých špatných vlastností, našel správný poměr k práci, i ke spoluobčanům, a dodržoval naše zákony. Vzhledem k tomu se jeví trest odnětí svobody v trvání dvou roků jako přiměřený. Tento závěr je dále odůvodněn sdělením velitele z něhož plyne, že obžalovaný se záhy po vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně dne 4. června 1961 opět svévolně vzdalil od útvaru za účelem návštěvy zábavy v kavárně. Když kolem půlnoci odešel ze zábavy, opět odcizil osobní auto zn. Spartak, s nímž měl menší havárii, po které auto zanechal v příkopu.

Opakování trestné činnosti téhož druhu po dobu několika roků pro niž byl obžalovaný již dvakrát pravomocně odsouzen, jeho protispolečenský postoj vyplývající z dalších trestných činů a kázeňských provinění, pro něž byl trestán, i jeho odmítavý postoj k jakémukoliv výchovnému působení, charakterizují osobu pachatele jako zvláště nebezpečného recidivistu. Proti takovým pachatelům je soud povinen použít přísných nepodmíněných trestů.

Z uvedeného je zřejmé, že odvolání otce obžalovaného, který sám má velkou vinu na protispolečenském postoji obžalovaného i jeho trestné činnosti, není důvodné. Nalézací soud při výměře trestu přihlížel ke všem okolnostem svědčícím ve prospěch obžalovaného a po zvážení všech okolností důležitých pro výměru trestu uložil obžalovanému trest spíše mírný než přísný. Jak bylo již uvedeno, měl soud kvalifikovat trestný čin krádeže též podle odst. 2, písm. d) § 247 tr. zák., tedy jako spáchaný za okolností zvláště přitěžujících. Tento závěr by byl plně odůvodněn vysokým stupněm nebezpečnosti osoby pachatele a zatvrzelým opakováním trestné činnosti po dobu několika roků přes opětovné odsouzení (§ 75 odst. 4 tr. zák.). Při této správné aplikaci zákona by přicházela v úvahu trestní sazba od dvou do deseti let. Avšak i v rámci sazeb jak odpovídají výroku o vině uvedeném v napadeném rozsudku, přicházel v úvahu vzhledem k § 22, odst. 1 tr. zák. maximální trest odnětí svobody v trvání dva a půl roku. Proto když byl obžalovanému uložen trest odnětí svobody v trvání dvou roků, nestala se mu žádná újma, neboť tento trest odpovídá všem hlediskům rozhodným pro výměru trestu i účel trestu, tedy ustanovením § § 17 a 19 tr. zák. Vysoký stupeň nebezpečnosti spáchané trestné činnosti a velmi obtížná možnost nápravy pachatele vyžadují i při zřeteli na jeho mládí a okolnosti polehčující uložení trestu, který by dával předpoklad nápravy pachatele a jeho vrácení do řad řádných občanů.